

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

«ТВЕРДЖУЮ»

Завідувач факультету
Ірина САВИЦЬКА
2023р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри журналістики та мовної комунікації
Протокол № 11 від «09» травня 2023 р.

Завідувач кафедри
Марина НАВАЛЬНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Аналітична журналістика»

Спеціальність 061 «Журналістика»

Освітня програма 06 «Журналістика»

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: професор кафедри журналістики та мовної комунікації

Цимбал Тетяна Василівна

Київ-2023р.

Кафедра журналістики та мовної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Інна САВИЦЬКА

«__» _____ 2023р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри журналістики та мовної комунікації

Протокол № 11 від «09» травня 2023 р.

Завідувач кафедри

Марина НАВАЛЬНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Журналістика»

Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Аналітична журналістика»

Спеціальність 061 «Журналістика»

Освітня програма 06 «Журналістика»

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: професор кафедри журналістики та мовної комунікації

Цимбал Тетяна Василівна

Київ-2023р.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс розрахований на засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок у галузі журналістської аналітики, а саме: жанрології аналітичної журналістики, способів і методів створення журналістських творів різних жанрів і аналітичних методів відтворення дійсності, їх модефікацій в різних мас-медіа. Формування у студентів професійних компетенцій і практичних навичок створення журналістських аналітичних творів у друкованих та аудіовізуальних ЗМІ.

Засвоєння поняття про аналіз як метод пізнання дійсності і вид журналістської творчості, форми аналізу в журналістиці, жанрову палітру аналітичної журналістики. Засвоїти особливості та характеристики найбільш уживаних аналітичних жанрів в сучасних друкованих та аудіовізуальних ЗМІ.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь.	
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	Журналістика
Освітня програма	061 Журналістика
Характеристика навчальної дисципліни.	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість змістовних модулів	2
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання.	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3
Семестр	1
Лекційні заняття	30 год.
Практичні, семінарські завдання	30 год.
Самостійна робота	60 год.
Кількість тижневих аудиторних	8 год.

2. Мета , завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета дисципліни. Засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок у галузі журналістської аналітики, а саме: жанрології аналітичної журналістики, специфіки різних жанрів і аналітичних методів відтворення дійсності, їх модифікацій в різних мас-медіа. Формування у студентів професійних компетенцій і практичних навичок створення журналістських аналітичних творів у друкованих та аудіовізуальних ЗМІ.

Завдання. Засвоєння поняття про аналіз як метод пізнання дійсності і вид журналістської творчості, форми аналізу в журналістиці, жанрову палітру аналітичної журналістики. Засвоїти особливості та характеристики найбільш уживаних аналітичних жанрів в сучасних ЗМІ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати. Методи і форми журналістського аналізу, характеристики і особливості аналітичних жанрів: кореспонденція, стаття, коментар, огляд, рецензія, журналістське розслідування, моделі їх модифікацій в аудіовізуальній журналістиці.

Вміти. Застосовувати журналістські аналітичні методи, засвоєні під час вивчення курсу, в практичній діяльності, користуватись навичками написання аналітичного матеріалу у визначеній жанровій формі, користуватися зображально-виражальними засобами аналітичних форматів на телебаченні.

Це навчальна дисципліна, що формує у студентів знання про стан, специфіку і перспективу розвитку аналітичних жанрів журналістики.

Предметом аналітичної журналістики є актуальні суспільні події, явища і питання суспільного розвитку, що з ними пов'язані. Щоб навчитися аналізувати теоретичні і практичні суспільні проблеми журналіст мусить з'ясувати причини, приховані мотиви і наміри певних дій, умови перебігу подій, оцінювати і визначати шляхи подальшого розвитку ситуації, орієнтуватися в розмаїтті точок зору, ідей, думок, обгрунтовано доводити свої висновки. Факт породжує авторську думку, а думка — емоції автора. На відміну від інформаційних жанрів, де на першому місці факт, в аналітиці саме думка і емоції виходять на перший план.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально- комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК 4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 5. Здатність використовувати іноземні мови у популяризації своєї дослідницької та/або інноваційної роботи.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність планувати час та управляти ним.
- ЗК 8. Вміння виявляти та вирішувати проблеми.
- ЗК 9. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК):

- ФК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень в інноваційній діяльності та/або дослідницькій роботі.
- ФК02. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей.
- ФК03. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- ФК04. Здатність проводити дослідницьку та/або інноваційну діяльність у галузі соціальних комунікацій.
- ФК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК06. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької та/або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- ФК07. Здатність показувати свою відповідальність за розвиток професійного знання і практик та давати оцінку стратегічному розвитку команди.
- ФК08. Здатність до планування подальшого автономного та самостійного навчання у сфері дослідницької та/або інноваційної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН01 Пояснювати свої творчі та виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПРН02 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення аналітичного медіапродукту.

ПРН03 Оцінювати аналітичний медіапродукт, в тому числі і свій, створений самостійно або разом з колегами.

ПРН04 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПРН05 Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням творчої мети, матеріально-технічного забезпечення та передбачуваних ризиків.

ПРН06 Координувати виконання особистого завдання із завданням колег.

ПРН07 Виокремлювати у творчо-виробничій діяльності факти, події, процеси та явища, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування цих знань.

ПРН08 Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПРН09 Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних, культурних і професійних цінностей і досягнень.

ПРН10 Передбачати реакцію аудиторії на аналітичний медіапродукт, зважаючи на положення й методи соціокомунікаційних наук.

ПРН11 Генерувати актуальний аналітичний медіаконтент у певному жанрі з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПРН12 Створювати грамотний аналітичний медіапродукт визначеного жанру з урахуванням каналу розповсюдження чи платформи оприлюднення.

ПРН13 Планувати свою роботу та роботу творчо-виробничої групи, спрямовану на створення аудовізуального аналітичного медіапродукту.

ПРН14 Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН15 Працювати на спільний результат, розуміючи обов'язки і відповідальності всіх членів творчо-виробничого колективу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання.

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	У тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Аналітична журналістика як спосіб відображення дійсності.						
Тема 1. Поняття і предмет аналітичної журналістики.	8	2	2			4
Тема 2. Мета і методи дослідження журналістського аналізу. Жанрові моделі кореспонденції та статті.	10	2	2			6
Тема 3. Коментар як відгук на факт дійсності. Рецензія як відгук на дослідження дійсності.	15	3	4			8
Тема 4. Огляд-характеристика та осмислення сукупності фактів.	11	3	2			6
Тема 5. Лист — особливий жанр аналітичної журналістики.	8	2	2			4
Тема 6. Журналістське розслідування.	12	2	4			6
Разом за змістовним модулем 1	64	14	16	—	—	34
Змістовний модуль 2. Аналітика в аудіо-візуальній журналістиці						
Тема 7. Твір аналітичної радіо-і тележурналістики як різновид виступу перед мікрофоном і виступу у кадрі.	13	3	4			6

Тема 8. Телеогляд.	8	2	2			4
Тема 9. Специфічні аналітичні жанри, що мають діалогічну форму повідомлення.	11	3	4			4
Тема 10. Ток-шоу — розмовне видовище з елементами інтерв'ю, дискусії, гри.	12	4	2			6
Тема 11. Кореспонденція на екрані — синтез слова і зображення.	12	4	2			6
Разом за змістовним модулем 2	56	16	14			26
Усього годин	120	30	30			60

4. Теми практичних і семінарських завдань

№ З/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Аналіз і синтез — способи пізнання дійсності. Відмінність аналітичної журналістики від інформаційної та художньо-публіцистичної.	4
2.	Методи дослідження в аналітичній журналістиці. Основні етапи роботи журналіста над кореспонденцією.	4
3.	Різновиди статей. Структура статті (теза — аргумент — висновок). Композиційна побудова. Написання тексту аналітичної статті.	6
4.	Коментар — метод і жанр аналітики. Факт і коментар — особливості синтезу.	6
5.	Типологія рецензії. Синтез методів рецензування.	4
6.	Різновиди публіцистичних оглядів (загальні та тематичні). Специфіка оглядового методу.	4
7.	Поняття, суть і значення листа як жанрового різновиду аналітичної журналістики. Види листів.	4
8.	Методи та особливий характер методів пошуку та дослідження інформації журналіста-розслідувача.	4
9.	Радіокоментар як різновид аудіоповідомлення — виступу біля мікрофона. Використання подкасту.	4
10.	Телевізійний коментар як різновид аудіовізуального повідомлення — виступу в кадрі. Мета, завдання, методи і способи досягнення творчої мети коментатора.	4

11.	Зображально-виражальні засоби екранного втілення телеогляду. Інформаційно-аналітичні оглядові програми.	6
12.	Огляд-діалог: бесіда, дискусія, ток-шоу. Модератор — завдання і роль в організації спілкування в студії. Прес-конференція як телевізійний формат.	6
13.	Кореспонденція на екрані (передача) — синтез слова і зображення. Синтетичний характер екранної аналітики (використання відеоінтерв'ю та відеосюжетів, кіно- і телехроніки, інфографіки та іконографії, інтерактивного зв'язку з глядачами, прямих включень з місця події, відеоконференцій та інших засобів сучасної комунікації).	4
	Разом	60

5. Теми лабораторних занять програмою не передбачені.

6. Теми самостійної роботи.

№ З/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Аналіз і синтез-своєрідні способи пізнання дійсності. Відмінність аналітичної журналістики від інформаційної та художньо-публіцистичної. Моніторинг інформаційних та інформаційно-аналітичних матеріалів, ефірних програм.	4
2.	Жанрові моделі кореспонденції та статті. Етапи підготовки. Структура викладу і місце аргументації в структурній будові статті. Написати інформаційну замітку, повідомлення і невелику за обсягом статтю на одну і ту ж актуальну тему.	4
3.	Коментар як відгук на факт дійсності. Рецензія як відгук на дослідження дійсності. Підготувати коментар з відкритою авторською позицією і оцінкою, що роз'яснює суть суспільної і політичної події, явища, документа, тощо. Написати рецензію на журналістське дослідження на цю ж тему інших авторів.	6
4.	Огляд. Огляд загальний і тематичний. Огляд преси. Зробити загальний огляд подій дня. Написати тематичний огляд (спортивний, політичний, огляд преси, огляд ситуації на різних ділянках фронту,	6

	культурний огляд- на вибір)	
5.	Публіцистичний лист. Написати відкритий лист до конкретної особи чи громадськості з оцінкою факту події, явища та аналізом вчинків та поглядів адресата. Написати лист-відгук на резонансну подію.	4
6.	Дайджест і передрук. Відібрати з інформаційних ресурсів кращі матеріали для передруку. Зробити дайджест найцікавіших матеріалів тижня.	4
7.	Журналістське розслідування. Предмет. Методи і способи дослідження. Моніторинг програм журналістів-розслідувачів УП «Українська правда», проєктів Радіо «Свобода», тощо. Визначити теми, пошук і джерела інформації, методи спостереження.	4
8.	Аналітичний твір телерадіожурналістики як різновид виступу перед мікрофоном і виступу в кадрі. Обрати формат і написати сценарну заявку на аналітичний виступ будь-якого жанру.	4
9.	Моніторинг аналітичних програм в українських медіа. Написати звіт: «найпоширеніші формати і жанри в українських медіа».	4
10.	Визначитись з жанром аналітичного аудіовізуального твору, обрати формат і написати сценарій.	2
11.	Виступ в ефірі як метод донесення інформації. Написати текст усного коментаря на обрану тему. Зробити відеозапис. Хронометраж 2 хвилини.	6
12.	Діалогічні форми аналітичної аудіовізуальної журналістики. Бесіда, дискусія, теледебати, пресконференція, брифінг. Організувати і провести «круглий стіл».	6
13.	Діалогічні форми аналітичної журналістики. Написати сценарну заявку, обрати формат, розробити стратегію портретного і проблемного інтерв'ю.	6
	Разом	60

7. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. На яке запитання відповідає аналітичне дослідження?

- а) Хто? Що? Де? Коли? Як?
- б) Чому? З якою метою? Як можливі наслідки?
- в) Де? Через які обставини?
- г) Хто? Разом з ким? Завдяки чому ?

2. Від чого залежить композиція аналітичного журналістського твору?

- а) від фабули самої події;
- б) від творчого задуму автора-аналітика;
- в) від мовної політики видання чи каналу;
- г) від чисельності аудиторії.

3. Як називається журналістський літературний твір в телерадіомовленні, що має чітко передавати не тільки задум автора, але і пропонувати пластичне, звукове та монтажне вирішення епізодів майбутньої передачі?

- а) синопсис;
- б) сценарна заявка;
- в) сценарій;
- г) резюме.

4. Складові аналітичного процесу мислення – це:

- а) порівняння, узагальнення, прогнозування, абстрагування;
- б) уява, фантазія, асоціація;
- в) логічна послідовність, хронологічність; аналогія
- г) точність, локонічність, правдивість;

5. Як називається в аналітиці метод зіставлення (порівняння) шляхом співвідношення явищ, фактів, уявлень на основі прямих чи опосередкованих аналогій ?

- а) асоціативна паралель;
- б) антитеза;

- в) узагальнення;
- г) абстрагування.

6. Чим відрізняється журналістський аналіз від наукового?

- а) аналітичністю;
- б) мірою абстрагування;
- в) обсягом досліджуваного матеріалу;
- г) оперативністю.

7. Чим відрізняється аналітична журналістика від інформаційної?

- а) ступенем проникнення в суть явищ;
- б) мас-медіа, в яких вони застосовуються;
- в) оперативністю та імпровізаційністю;
- г) хронометражем повідомлень.

8. Знайдіть відповідність.

Засоби аналізу в коментарі

Мета

а) пояснення	а) надання порівняльної характеристики явищу, що розглядається
б) доповнення	б) зміна в свідомості людини вплив на громадську думку
в) зіставлення	в) підведення глядача, слухача, читача до висновків
г) узагальнення	г) надання аргументованості та переконливості

9. Що означає проблемне мислення для журналіста-аналітика?

- а) тематична спрямованість на гострі проблеми суспільства;
- б) вміння вести проблемні інтерв'ю;
- в) вміння розв'язувати проблеми ;
- г) глибина і широта узагальнень (не тільки оцінка та аналіз фактів).

10. Які існують класичні жанри аналітичної журналістики?

- а) кореспонденція, стаття, коментар, огляд, рецензія, лист, журналістське розслідування;
- б) замітка, статт, інтерв'ю, фейлетон;
- в) дайджест, репортаж, відеосюжет;
- г) ессе, нарис, анонс.

11. Що є предметом дослідження коментаря?

- а) окремий факт і те, що довкола нього;
- б) сукупність фактів;
- в) вже досліджений факт;
- г) художній твір.

12. Існують два шляхи викладу інформаційного приводу перед коментарем. Як саме?

- а) викладає ведучий новин безпосередньо перед коментарем або коментатор на початку виступу;
- б) викладається в анонсі новин або біжучим рядком протягом всього випуску;
- в) викладається в анонсі “сітки” мовлення або коментатором на початку випуску новин;
- г) викладається виключно в закадровому тексті перед коментарем або після попереднього повідомлення.

13. В чому відмінність огляду від дайджесту?

- а) огляд – самостійний жанр аналітичної журналістики; дайджест – передрук або переказ кращих матеріалів преси;
- б) немає відмінності;
- в) огляд преси і є дайджест;
- г) в обсязі матеріалу.

14. Яка мета брифінгу?

- а) зорієнтувати журналістів у суті тієї чи іншої події;
- б) чинити тиск на хід висвітлення події;
- в) дати суспільний розголос події;
- г) спрогнозувати позицію журналістської спільноти.

15. В якому жанрі аналітичної журналістики найширше використовуються такі методи збору інформації як “експеримент” і “приховане спостереження”?

- а) коментар;
- б) стаття;
- в) журналістське розслідування;
- г) огляд.

16. Які існують різновиди статті?

- а) розважальна, автобіографічна, історична;
- б) цікава, нецікава, абсурдна;
- в) передова, редакційна, теоретична, проблемна;
- г) авторська, редакторська.

17. Що є об'єктом рецензії?

- а) конкретний факт або явище дійсності;
- б) вже досліджений факт або чвище, викладені в літературі, художніх, наукових роботах;
- в) виключно твори мистецтва;
- г) доробок творчої особистості.

18. Драматургічний конфлікт у діалогчних формах ефірного мовлення відбувається

- а) за задумом автора;
- б) непередбачено;
- в) залежно від психофізичних особливостей героїв;

г) виключно в жанрі hard-talk.

19. Яке основне завдання стоїть перед журналістом-аналітиком у проблемному інтерв'ю?

- а) знайти розв'язання проблеми;
- б) сформувати суспільну думку з обговорюваної теми;
- в) сформувати у глядачів певне ставлення до героя;
- г) заявити позицію канала-мовника.

20. Хто може виступати в якості автора та адресата публіцистичного листа?

- а) і автор, і адресат – окрема особистість, соціальна група, колектив;
- б) автор – окрема особистість ; адресат – соціальна група, колектив;
- в) автор – соціальна група, колектив; адресат – окрема особистість;
- г) автор – редакція, авторський колектив; адресат – орган влади.

21. Як методи збору інформації характерні виключно для журналістського розслідування?

- а) інтерв'ю та вивчення документів;
- б) приховане спостереження та експеримент;
- в) робота з архівними документами та архівною хронікою;
- г) опитування свідків, друзів, колег.

22. Що може бути предметом журналістського розслідування?

- а) соціальний конфлікт;
- б) будь-яка резонансна подія;
- в) маловідомі факти;
- г) злочин, конфлікт або подія, які зацікавлені особи приховують від суспільства.

23. В чому особливість стилістики викладу публіцистичного листа?

- а) викладення у формі особистого звернення;
- б) емоційне і спонукальне викладення;
- в) викладення лакончне і коротке;
- г) викладення у стриманих тонах.

24. Яка найпоширеніша форма аудіовізуального повідомлення?

- а) вербальна, тобто усна;
- б) візуальна, тобто виключно відео;
- в) синтетична, тобто з використанням усіх засобів виразності (звук та мова екрану) ;
- г) художньо- пластична.

25. Які існують жанри аналітичної журналістики?

- а) розслідування, лист, прес-конференція;
- б) замітк, стаття, інтерв'ю, фейлетон ;
- в) дайджест, репортаж, прес-конференція;
- г) ессе, нарис.

26. Які існують жанри телевізійного аналітичного мовлення?

- а) бесіда, дискусія, коментар, телеогляд, кореспонденція, прес-конференція ток-шоу;
- б) нарис, документальний фільм, реаліті-шоу;
- в) телерев'ю, репортаж, трансляція, телеспостереження;
- г) телеміст, телемарафон, телесюжет.

27. Що відрзняє телевізійний сюжет і телекореспонденцію ?

- а) хронометраж;
- б) способи з'йомки і монтажу;
- в) міра аналізу та узагальнення;
- г) обсяг закадрового тексту.

28. Які особливості характерні для телевізійного коментаря?

- а) оперативність, безпосередність спілкування , поєднання публіцистичного слова та зображення;
- б) циклічність виходу в ефір, популярність ведучого-коментатора;
- г) фіксований час виходу в ефір.

29. До якого виду ток-шоу відносять видовищний синтез ток-шоу і телевізійного концерту?

- а) розмовне видовище;
- б) ігрове видовище;
- в) постановочне видовище;
- г) масове видовище.

30. Чому ток-шоу називають максимально персоніфікованою екранною формою?

- а) в центрі цього розмовного видовища особистість ведучого;
- б) кожен гость може висловити свою думку;
- в) теми ток-шоу, зазвичай, – резонансні події;
- г) герої ток-шоу - неординарні люди з яскравими долями;

31. Які необхідні елементи ток-шоу?

- а) ведучий, творча група, учасник/учасники, глядачі в студії;
- б) ведучий, глядачі в студії, оперативні з'йомки на тему розмови;
- в) ведучий, творча група, концертні номери;
- г) ведучий, учасники, інтерактивний зв'язок.

32. Що ставлять за мету організатори прес-конференції?

- а) поширене глибоке висвітлення найголовніших політичних, економічних, наукових проблем, тощо;
- б) зібрати якомога більше представників авторитетних ЗМІ;
- в) акцентувати увагу журналістів на персоні учасника/учасників ;
- г) намітити бажані аспекти висвітлення проблеми.

33. Що є ознакою телевізійної драматургії?

- а) динамізм думок, почуттів, а не подій;
- б) динамічна пластика учасників програми;
- в) швидка зміна кадрів;
- г) кількість візуальних спецефектів.

34. Які існують види ток-шоу як жанру телевізійного мовлення?

- а) розмовні видовища, ігрові видовища, постановочні шоу;
- б) полемчні, аналітичні, дискусійні;
- в) соціальні, політичні, розважальні;
- г) студійні, позастудійні

35. Яка різниця між жанром і форматом ефірної програми?

- а) різниці немає;
- б) жанр в телевізійному мовленні називають форматом;
- в) формат – сталі ознаки передачі; жанр - тип відображення дійсності;
- г) формат – форма; жанр – зміст.

36. Чому телекоментар – це не тільки оцінка та аналіз, а й проблемність?

- а) через велику глядацьку аудиторію телебачення;
- б) через проблемність коментаторського мислення;
- в) через пропагандистську функцію телебачення;
- г) через складність суспільних процесів.

37. Знайдіть відповідність

а) пояснення	а) порівняльна характеристика явища, що розглядається;
б) доповнення	б) зміна в свідомості, вплив на громадську думку;
в) зставлення	в) підведення глядача до вмотивованих висновків;
г) узагальнення	г) надання аргументованості та переконливості.

38. За якої умови розмовну програму в студії можна назвати ток-шоу?

- а) якщо в сценарному плані передбачені виступи артистів;
- б) якщо ведучий – “зірка” телебачення або радіо;
- в) якщо гість програми – “зірка” шоу-бізнесу;
- г) якщо програма – це талант-шоу з інтерв’ю.

39. Які ви знаєте види коротких коментарів в телевізійному аналітичному мовленні?

- а) блиц-коментар, пост-коментар;
- б) коментар-довідка, коментар-портрет, коментар-репліка;
- в) коментар-доповнення, коментар-додаток, коментар-уточнення;
- г) коментар-відгук .

40. Яка характерна особливість жанрових модифікацій телевізійного мовлення?

- а) широке використання візуального ряду повідомлення;
- б) стислість обсягу повідомлення;
- в) ширше висвітлення проблеми;
- г) глибша аналітичність повідомлення.

Зразок екзаменаційного білета

ОКР «Бакалавр» напрямок підготовки/ спеціальність – 061 «Журналістика»	Кафедра Журналістики та мовної комунікації 2022-2023 навч.рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Аналітична журналістика»	Затверджую Завідувач кафедри (підпис) М.І.Навальна. « » 2023р
---	--	--	---

Тестові завдання різних типів

1. Чим відрізняється журналістський аналіз від наукового?

1	Аналітичністю	
2	Оперативністю	
3	Мірою абстрагування	
4	Хронометражем	

2. Які існують класичні жанри аналітичної журналістики?

1	Кореспонденція, статт, коментар, огляд, прес-конференція, лист, розслідування, рецензія	
2	Замітка, стаття, фейлетон	
3	Дайджест, репортаж, відеосюжет	
4	Ессе, нарис, анонс	

3. Складовими аналітичного мисленнєвого процесу є:

1	Порівняння, узагальнення, прогнозування, абстрагування	
2	Фантазія, уява, асоціація	
3	Логічна послідовність, хронологічність ,аналогія	
4	Точність, локонічність, правдивість	

4. Які існують різновиди статті?

1	Розважальна, автобіографічна, історична	
2	Авторська, редакторська	
3	Соціальна, політична, полемічна	
4	Передова, редакційна, теоретична, . проблемна	

5. Знайдіть відповідність:

Засоби аналізу в коментарі		Мета	
A	Пояснення	A	Надання порівняльної характеристики явищу, що розглядається

B	Доповнення	B	Зміни в свідомості людини, вплив на громадську думку
C	Зіставлення	C	Підведення глядача до вмотивованих висновків
D	Узагальнення	D	Надання аргументованості та переконливості

6. Виступ: жанр чи метод?

1	Жанр аналітичної журналістики	
2	Метод донесення авторського журналістського твору на радіо і телебаченні	
3	Метод журналістського впливу на аудиторію	
4	Жанр художньої публіцистики	

7. Що є предметом дослідження коментаря?

1	Окремий факт і те, що довкола нього	
2	Сукупність фактів	
3	Вже досліджений факт	
4	Художній твір	

8. Що відрізняє телекореспонденцію від телесюжету?

1	Хронометраж	
2	Способи з'йомки і монтажу	
3	Міра аналізу і узагальнення	
4	Обсяг закадрового тексту	

9. В чому особливість синтезу : факт - коментар?

1	Факт подається і тлумачиться довільно	
2	Співвідношення факт - коментар залежить від авторської позиції коментатора	
3	Факт - точний, правдивий, а коментар - довільний	
4	Факт завжди викладається окремо від коментаря	

10. До якого виду ток-шоу відносять видовищний синтез ток-шоу і телеконцерту?

1	Розмовне видовище	
2	Ігрове видовище	
3	Постановочне видовище	
4	Масове видовище	

Екзаменаційн питання

1. Які існують три основні принципи підходу до відображення реальності в журналістиці?

2. У чому різниця між аналізом і синтезом як методами пізнання?

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Які існують основні принципи підходу до зображення реальності?
2. Які ви знаєте форми журналістського аналізу?
3. На які запитання відповідає інформація?
4. На які запитання відповідає аналітичне/публіцистичне дослідження?
5. Чим є факт в інформації?
6. Чим може бути факт в аналітиці?
7. Охарактеризуйте аналіз як метод пізнання дійсності?
8. Яка різниця між аналізом і синтезом як методами пізнання?
9. Що таке індуктивний метод вивчення явищ, предметів?
10. Що таке дедуктивний метод?
11. Чим дедуктивний метод відрізняється від індуктивного і дедуктивного методів дослідження?
12. Назвіть і охарактеризуйте складові аналітичного мисленнєвого процесу (порівняння, узагальнення, прогнозування, абстрагування)?
13. Назвіть жанрові моделі аналітичної журналістики?
14. Дайте визначення основним різновидам статті?
15. Які основні етапи і методи роботи журналіста в жанрі статті?
16. Що таке композиційна побудова статті? Які її складові?
17. Що таке **лід** або **врізка**?
18. Що досліджує коментар?
19. Якою є мета коментаря?
20. Що є жанровою основою коментаря?
21. В чому особливість синтезу факту і коментаря?
22. Які професійні вимоги до журналіста-коментатора?
23. Що є об'єктом рецензії?
24. В чому полягає двоєдиність природи жанру рецензії?
25. Чому в рецензії важливе чітке визначення критеріїв оцінки?

26. Назвіть етапи роботи над аналітичними матеріалами, де предмет дослідження — вже відображена дійсність?
27. На які запитання має дати відповідь коментар?
28. В чому специфіка коментування у пресі, радіоєфірі, на телебаченні?
29. Назвіть аналітичні матеріали, де предмет дослідження вже відображена дійсність?
30. Що є об'єктом аналітичного огляду?
31. Назвіть види оглядів?
32. В чому суть загального огляду преси?
33. Що таке тематичний огляд преси?
34. Що таке дайджест?
35. В чому відмінність огляду від статті?
36. В чому відмінність огляду від рецензії?
37. Яка головна мета огляду?
38. В чому відмінність огляду від коментаря?
39. Назвіть систематичні огляди суспільно-політичних новин на ТБ?
40. Які тематичні огляди існують в сучасних українських мас-медіа?
41. В чому відмінність і що є спільним між рецензією та оглядом?
42. Назвіть і охарактеризуйте етапи роботи над оглядом?
43. Охарактеризуйте лист як аналітичний жанр журналістики?
44. Назвіть різновиди листів і дайте характеристику: 1) відкритому листу; 2) листу «без адреси»; 3) листу до редакції?
45. Дайте визначення аналітичному жанру «журналістське розслідування»?
46. Що є предметом журналістського розслідування?
47. Назвіть методи збору інформації журналістом-розслідувачем. В чому їх специфіка?
48. В чому особливість роботи з документами і джерелами інформації в журналістському розслідуванні?
49. Які існують різновиди телевізійного коментаря за способом подання матеріалу?
50. Які зображально-виражальні засоби використовуються в телеоглядах?
51. Охарактеризуйте основні журналістські спеціалізації (професії) в аудіовізуальній аналітиці.
52. Яка різниця у способах і методах створення журналістського аналітичного твору у творчості коментатора і оглядача?

53. В чому відмінність мети і методу кореспондента і репортера у створенні ними журналістського твору?
54. В чому подібність способів і методів, які використовують для створення аналітичного журналістського твору коментатор і оглядач?
55. Назвіть телевізійні жанри аналітичної журналістики, що являють собою діалогічну форму повідомлення?
56. Чому підготовка до бесіди передбачає не сценарій, а сценарний план?
57. Поясніть, що таке сценарний план як основа бесіди?
58. Назвіть вимоги до сценарного плану екранних аналітичних творів діалогічної форми?
59. В чому полягає завдання і функції журналіста-модератора?
60. Які вимоги до предмету дискусії?
61. Чому ток-шоу вважають максимально персоніфікованою екранною формою?
62. Назвіть сталі ознаки жанру ток-шоу, закладені у відповідний формат?
63. Які новітні технології і способи комунікації використовують в сучасних ток-шоу? З якою метою це робиться?
64. Яка різниця між прес-конференцією та брифінгом?
65. Поясніть за якої умови традиційна прес-конференція модифікується в своєрідний телевізійний жанр аналітичної журналістики?
66. Якому традиційному жанру аналітичної журналістики відповідає радіотелевізійна «передача»?
67. Чому передачу на радіо і телебаченні називають радіо-або екранним еквівалентом газетно-журнальної кореспонденції або проблемної сатти?
68. Як можна охарактеризувати співвідношення зображення і слова в телекореспонденції (передачі)?
69. В чому полягає синтетичність жанру кореспонденції в телевізійній журналістиці?
70. Які зображально-виражальні засоби використовуються в якості драматургічної складової телевізійної передачі (кореспонденції)?

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні — розповідь, пояснення; наочні — презентація, ілюстрація, відеоперегляд; практичні — індивідуальні завдання, самостійна робота, практична робота.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Задіяно практикум, спрямований на набуття майбутніми журналістами навичок підходу до аналітичного відображення дійсності, різних методів аналізу явищ і суспільних процесів, поетапної роботи над аналітичними матеріалами різних жанрів.

9. Форми контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, поточного тестування.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1” Положення про екзамени та заліки у НУБП України» (наказ про введення в дію від 01.05.2023 №404).

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО -відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ -вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною	74-81

		кількістю грубих помилок	
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО -непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО -виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО -потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО -необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни R дис. (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи R нр (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$$

11. Навчально-методичне забезпечення курсу.

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);

12. Рекомендовані джерела інформації.

1. Василенко М.К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі, К. КНУ ім. Т. Шевченка, 2006.
2. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості, Львів, ПАІС, 2004.
3. Кузнецова О.Д. Аналітичні жанри і методи преси, посібник, Львів. ПАІС, 2013.
4. Нерух О. Аналітичні жанри і методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання за спеціальністю «Журналістика», Харків, ХНУ ім. В. Каразіна, 2003.
5. Руденко І. Аналітичний прогноз в якісній українській пресі. Вісник Дніпропетровського університету Журналістика, вип. 6, 2003.
6. Кривошея Г. Журналістське розслідування: типологічні ознаки жанру. Вісник КиМУ, випуск 2, К. КиМУ, 2003.

7. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці, Навч. посіб. Львів, 2002.
8. Гойан В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми, К. КНУ ім. Т. Шевченка, 2001.
9. Карпенко В. Основи професійної комунікації, К. Нора-прінт, 2002.
10. Подолян М. Публіцистика як система жанрів, К. КНУ ім. Т. Шевченка, 1998.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. <http://reshebnik.rv.ua/novyny-ta-suspilstvo/osnovni-zhanry-zhurnalistyky>.
3. <http://ukrdoc.com.ua/text>.